

Nacionālās enerģētikas un klimata padomes (NEKP) Zemes sektora (t.sk. mežsaimniecība) un lauksaimniecības darba grupas sanāksme par mitrziemēm

PROTOKOLS

2022.gada 22.februārī

MS Teams sēdes sākums plkst.:13:00

Sanāksmes vadītājs:

Arvīds Ozols

N.p.k.	Darba kārtības jautājums	Jautājuma izklāsts
1.	SEG emisiju uzskaitē mirzemēs	A.Lazdiņš, LVMI “Silava”) (15 min.)
2.	SEG emisiju samazinājuma iespējas un kūdras nozares ilgtspējīgas attīstības iespējas	D.Dubrovskis, VARAM (15 min.)
3.	Kūdras nozare un ilgtspēja	I.Krīgere, Latvijas Kūdras asociācija (15 min.)
4.	SIA Laflora pieredze zemes izmantošanai purvā ar kompensējošiem pasākumiem	U.Ameriks, Laflora (15 min.)
5.	Kūdras izmantošanas iespēju attīstība	M. Kļaviņš Latvijas Universitāte (15 min.)
6.	Mazāk zināmas alternatīvas emisiju samazināšanā no purviem un organiskajām augsnēm	I.Ozola, Ezeru un purvu izpētes centrs (15 min.)
	Diskusija	
	Turpmākie plāni	Nākamā Zemes sektora darba grupas sanāksmes laiks tiks precizēts un izsūtīts visiem dalībniekiem

Īpašas atzīmes:

J.Miezainis: lūdz noprecizēt vai un kādā procedūrā darba grupai būs jāsaģatavo viedokli.

K.Klauss: papildina ar aicinājumu “Silavai”, kas vislabāk pārziņa algoritmus, izstrādāt priekšlikumus, kādas darbības būtu jāveic darba grupai ZIZIM sektorā, lai pēc iespējas precīzāk varētu uzskaitīt mitrājus, lūgums aptvert zinātnisko lauku.

Diskusija, jautājumi, ieteikumi:

A.Ozols: Ja notiktu pāreja uz augstāka līmeņa aprēķiniem, vai būtu nepieciešams veikt pilnu vēsturisko pārrēķinu, kas var ietekmēt arī mūsdienu skaitļus?

A.Lazdiņš: Pārrēķins noteikti būtu jāveic, ietekme būs ne tikai uz mitrziemēm, bet arī uz lauksaimniecības zemēm

K.Klauss: ZIZIM sektorā cik proporcionāli emisiju rada augsne un cik kūdras rakšana?

A.Lazdiņš: 30% rada augsne, pārējo kūdras produkti, pie pieņēmuma, ka tie sadalās tajā pašā dienā.

J.Rozītis: lūdz komentāru par Taisnīgas pārkārtošanās fonda finansējuma pielietojumu un lomu

Komentē Elīna Baltroka VARAM: Plāns ir izstrādē, tiks atbalstītas atsevišķas rekultivācijas aktivitātes, plāns tiek veidots uz šī brīža mērķiem, prognozē, ka būtisks ieguldījums plānotajiem mērķiem ZIZIM sektorā ļoti iespējams netiks dots, lūdz detalizētos jautājumus iesūtīt rakstiski, lai varētu nosūtīt VARAM investīciju blokam viedokļa sniegšanai.

A.Ozols: Informē, ka sākotnēji Taisnīgas pārkārtošanās fonda mērķis bija atbalstīt tos pasākumus, kas nepieciešami, lai atrisinātu izaicinājumus, kas saistīti ar jauno klimata politiku un ietekmētajam nozarēm. Turpmākajam darbam lūdz atzīmēt, ka nepieciešams izvērtēt, cik šis plāns ir statisks?

Sanita Kalnača lūdz viedokli par kūdras nozares pamatnostādņēm. Vai nebūtu jāpārskata emisiju īpatsvars?

D.Dubrovskis, uzskata, ka kūdras ražošanas nozarei būtu jāpārskata pamatnostādnes dokuments.

Sergejs Seikāns lūdz precizēt vai nebūtu nepieciešams precizēt uzskaites sistēmu, jo iegūstot kūdru tā tiek uzskaitīta uzreiz pie emisijām, bet 90% tiek eksportēta un reāli emisijas rodas citās valstīs

U.Ameriks: piekrīt, ka jakooperējas ar citām valstīm

K.Klauss: Kūdras emisijas rodas brīdī, kad mainām dabisko stāvokli pašā purvā, vērš uzmanību ka Latvijai izdevīgāka ir metodika, kur emisijas tiek pieskaitītas tai valstij, kur tā tiek ražota. Šādi algoritmi ir izdevīgi Latvijai, bet ne mežiniekiem un kūdras nozarei. Jautājums: nokomentēt atšķirību starp Latvijas un Zviedrijas uzskaites metodikas sistēmām? Lūdz skaidrot vai Zviedrijai ir izdevies oficiāli dabūt šāda veida uzskaites metodiku ZIZIM sektora uzskaites kārtībā? Kas būtu jādara Latvijai?

Dace Arāja norāda, ka par šo varētu būt atsevišķa saruna

J.Miezainis: Zviedrija uzskaita faktiskās emisijas, kas rodas, savukārt, vietās, kur neiegūst kūdru, tur notiek dabiskā atjaunošanās, un emisijas tiek samazinātas uz apsaimniekošanas rēķina. Latvija šobrīd emisijas ziņo krietni lielākas nekā zviedri.

A.Lazdiņš: Ja Latvija grib objektīvu emisiju uzskaiti, ir jāiet uz augstāku precizitāti un aukstāka līmeņa metodēm. Latvijas gadījumā apjoms ir daudz lielāks nekā Zviedrijai, varbūt ne šodien, bet pagātnē. Piekrīt, ka jāstrādā tajā virzienā, norāda, ka emisijas, kas tiek izvestas, šobrīd vēl tiek uzskaitītas pie mums.

J.Miezainis: lūdz noprecizēt vai un kādā procedūrā darba grupai būs jā sagatavo viedokļi.

K.Klauss: papildina ar aicinājumu "Silavai", kas vislabāk pārzina algoritmus, izstrādāt priekšlikumus, kādas darbības būtu jāveic darba grupai ZIZIM sektorā, lai pēc iespējas precīzāk varētu uzskaitīt mitrājus, lūgums aptvert zinātnisko lauku.

Dace Arāja. Šobrīd tiek izstrādāts lēmumprojekts attiecībā uz metodiku, kad projekts būs noslēdzies varēs vērtēt, kā uzlabot nacionālo inventarizācijas plānu un metodiku

J.Jātnieks izklāsta savu viedokli no Vides konsultatīvā padomes un vides aspekta puses. J.Miezainis: norāda, ka tikko ir veikta biotopu inventarizācija, kur tieši ir norādīts, ka kūdras interesējošie biotopi ir ļoti aizsargāti-aptuveni 70% . Norāda uz Kūdras pamatnostādņu pielikumiem. Latvija kā valsts ir pakļauta pārpurvošanās riskiem. Bioloģiskā daudzveidība netiek skarta, un apstiprina ka tas ir darbs starp vairākām nozarēm, tajā skaitā vides.

Ingrīda Krīgere: precizē skaitļus, 25tūkst ha ir licenču pratības, reāli atvērtas ir 15 tūkst ha. Diemžēl kūdrai nav alternatīva.

Guntis Gūtmanis: atbalsta 5 gadu monitoringu vietās, kur atrastas dabas bagātības purvos, bet tas attiecas ne tikai uz purviem. Šādos purvos, kas ir noteikti ka derīgo izrakteņu atradnes vietas, tsk., kur tiek veikta saimnieciskā darbība, tur nav un nebija jāveic dabas skaitīšana. **Aicina neveikt nevienu jaunu teritoriju ierobežošanu, kamēr nav atrasts risinājums par īpašumu tiesību kompensācijām.**

Sanita Kalnača: lūgums atzīmēt, ka viens no risinājumiem būtu aktuālais augšņu monitorings.

Komentē, ka iespējams nevajadzētu izšķirties par metodikas piemērošanas jautājumiem un "Silavai" kopā ar kūdras nozari atrast labākos risinājumus par kūdras augšņu emisijas aprēķiniem.

Dace Arāja: Diskusijas vēl nav noslēgušās. Esam sākuma stadijā, mitrzesmes jautājumus ir "loti aktuāls un risinājumi ir jāmeklē. Jāturpina analizēt ietekme un iespēja uzlabot metodiku,

Dace Arāja turpmākie plāni:

Esam identificējuši vairākas diskusiju tēmas:

- Par Taisnīgās pārkārtošanās fondu
- Pļavām, ganībām un aramzemēm
- Lauksaimniecības zemes funkcionāla izmantošana

Par nākamās diskusiju laiku dalībnieki tiks informēti.

Sanāksmes noslēgums: 15:30

Protokolēja:
Līga Šube
Liga.sube@zm.gov.lv